



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Kateřiny Hornochové a soudců JUDr. Zdeňka Dese a JUDr. Ing. Pavla Horáka, Ph.D., ve věci žalobkyně **Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s.**, se sídlem Praha 2, Bělehradská 128, čp. 222, PSČ 12021, identifikační číslo osoby 60192852, zastoupené JUDr. Ludmilou Pávkovou, advokátkou, se sídlem Praha 10, Kodaňská 25, proti žalované M. Č. nar. bytem zastoupené Mgr. Stanislavem Sochořem, advokátem se sídlem v Olomouci, Pavelčákova 441/14, o zaplacení 96 745,36 Kč s příslušenstvím, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 13 C 174/2012, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 3. 2. 2016, č. j. 91 Co 367/2015-88, takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. 2. 2016, č. j. 91 Co 367/2015-88, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) rozsudkem ze dne 3. 2. 2016, č. j. 91 Co 367/2015-88, změnil vyhovující rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 (dále jen „soud prvního stupně“) ze dne 15. 5. 2015, č. j. 13 C 174/2012-67 tak, že žalobu o zaplacení 96 745,36 Kč s příslušenstvím zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně vyšel ze skutkových zjištění, že mezi žalobkyní, jako mandantem, a žalovanou, jako mandatářem, byla dne 1. 7. 2010 uzavřena mandátní smlouva, v níž si smluvní strany v čl. VII. bodu 1 sjednaly, že pokud stavební spořitelna (jako mandant) zjistí, že mandatář porušil některou povinnost uvedenou ve smlouvě nebo povinnost danou popisem jeho pozice v organizační struktuře,

může mandant předepsat i opakovaně mandatáři smluvní pokutu do výše 20 000 Kč pro každý jednotlivý případ porušení povinností stanovených mandatáři v této smlouvě a v popisu pozice v organizační struktuře. Odvolací soud se však neztotožnil s právním názorem soudu prvního o oprávněnosti uplatněného nároku na smluvní pokutu. Odvolací soud dospěl k závěru, že ujednání o smluvní pokutě je neurčité, a proto neplatné podle § 37 občanského zákoníku, platného do 31. 12. 2013 (dále jen „obč. zák.“), neboť nebyla určena konkrétní povinnost mandatáře, z jejíhož porušení by bylo možno nárokovat smluvní pokutu, resp. kdy bez bližšího popisu byla smluvní pokuta vztahována na všechny sjednané povinnosti žalované bez jakéhokoliv srovnání jejich významu či závažnosti. Odvolací soud svůj závěr opřel o právní závěr přijatý Nejvyšším soudem České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“) v rozsudku ze dne 19. 3. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4281/2011, v němž Nejvyšší soud dovodil, že sjednání výše smluvní pokuty pro porušení jakékoliv smluvní povinnosti je neurčité, neboť z takového ujednání nelze posoudit přiměřenost smluvní pokuty. Odvolací soud proto změnil vyhovující rozsudek soudu prvního stupně a žalobu zamítl.

Rozhodnutí odvolacího soudu napadla žalobkyně dovoláním s tím, že dovolání považuje za přípustné podle § 237 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), neboť napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky určitosti a platnosti sjednané smluvní pokuty ve vztahu k přesné specifikaci zajišťované povinnosti, která je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, a to s ohledem na rozhodnutí Nejvyššího soudu, jako soudu dovolacího, sp. zn. 23 Cdo 4281/2011 a rozhodnutí sp. zn. 32 Cdo 493/2011 či sp. zn. 32 Odo 441/2003. Zároveň se dovolatelka domnívá, že odvolací soud se odchýlil od rozhodovací praxe dovolacího soudu, a to zejména od rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 2374/98 či 2 Cdo 257/97. Má za to, že odvolací soud se dopustil nesprávného právního posouzení otázky určitosti a platnosti ujednání smluvní pokuty a je naplněn dovolací důvod podle ustanovení § 241a o. s. ř. Podle dovolatelky je správný právní názor přijatý Nejvyšším soudem v rozsudku ze dne 22. 6. 2012, sp. zn. 32 Cdo 493/2011, v němž je uvedeno, že je-li v rámci smluvního ujednání o smluvní pokutě dohodnuto, že smluvní pokuta se bude vztahovat na porušení jakéhokoliv smluvního závazku vyplývajícího ze smlouvy o zprostředkování, nezanechává takto vyjádřený projev vůle žádné nejasnosti o tom, splnění kterých smluvních povinností bude smluvní pokuta zajišťovat. Nejvyšší soud v tomto rozhodnutí konstatoval, že požadavek určitosti vymezení povinností, zajištěných smluvní pokutou, je naplněn nejen v případě, jsou-li zajišťované povinnosti výslovně jednotlivě individualizovány, nýbrž i v situaci, je-li smluvní pokuta sjednána pro případ porušení povinností, tvořících ucelený a identifikovatelný soubor, aniž by bylo případné porušení jednotlivých povinností ve smlouvě konkretizováno. Protože v posuzovaném případě byl jasně definován ucelený identifikovatelný soubor povinností, které byly zajištěny smluvní pokutou, pak podle dovolatelky není správný právní závěr odvolacího soudu, že ujednání o smluvní pokutě je neurčité a neplatné, byla-li smluvní pokuta vztahována na všechny sjednané smluvní povinnosti a bez jakéhokoliv srovnání jejich významu či závažnosti, a bylo-li zároveň sjednáno, že mandant může mandatáři předepsat smluvní pokutu do výše 20 000 Kč, tedy právě v závislosti na porušované povinnosti. Dovolatelka navrhla zrušení rozsudku odvolacího soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) věc projednal podle zákona č. 99/1963 Sb., ve znění účinném od 1. ledna 2014 (srov. bod 2 článku II., zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání žalobkyně je podle § 237 o. s. ř. přípustné, neboť závěr odvolacího soudu je v rozporu s již ustálenou rozhodovací praxí dovolacího

soudu týkající se posouzení otázky určitosti a platnosti sjednané smluvní pokuty ve vztahu k přesné specifikaci zajišťované povinnosti, jestliže rozhodovací praxe dovolacího soudu se ustálila na právním názoru přijatém senátem 32 Cdo - srov. rozsudek ze dne 22. 6. 2012, sp. zn. 32 Cdo 493/2011, veřejnosti dostupný na www.nsoud.cz, podle něhož požadavek určitosti vymezení povinností, zajištěných smluvní pokutou, je naplněn nejen v případě, jsou-li zajišťované povinnosti výslovně jednotlivě individualizovány, nýbrž i v situaci, je-li smluvní pokuta sjednána pro případ porušení povinností, tvořících ucelený a identifikovatelný soubor, aniž by bylo případné porušení jednotlivých povinností ve smlouvě konkretizováno. Tak je tomu i v projednávané věci. K tomuto právnímu závěru se přiklonil i senát 23 Cdo, který v rozsudku ze dne 7. 4. 2015, sp. zn. 23 Cdo 4327/2014, veřejnosti dostupném na www.nsoud.cz, dovedil, že smluvní pokuta je sjednána určitě a platně i v případě, že je sjednána pro případ porušení povinností tvořících ucelený a identifikovatelný soubor, aniž by bylo případné porušení jednotlivých povinností ve smlouvě konkretizováno. Shodný právní závěr o určitosti a platnosti ujednání o smluvní pokutě, která zajišťuje splnění všech povinností, které vyplývají z konkrétní smlouvy, přijal i senát 29 Cdo v rozsudku ze dne 30. 6. 2015, sp. zn. 29 Cdo 1374/2012, veřejnosti dostupný na www.nsoud.cz.

Judikatura Nejvyššího soudu se tedy na předestřené právní otázce platnosti a určitosti smluvní pokuty ve vztahu k přesné specifikaci zajišťované povinnosti ustálila, a nelze proto přisvědčit dovolatelce, že je dovolacím soudem tato otázka rozhodována rozdílně.

Dospěl-li tedy Nejvyšší soud k závěru, že dovolání žalobkyně je podle § 237 o. s. ř. přípustné a důvodné, napadený rozsudek odvolacího soudu podle § 243e odst. 1 o. s. ř. bez jednání (§ 243a odst. 1 o. s. ř.) zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243g odst. 1 o. s. ř.), v němž bude soud vázán právním názorem dovolacího soudu (§ 243g odst. 1, věta za středníkem o. s. ř.); odvolací soud rozhodne také o dosavadních nákladech řízení včetně řízení dovolacího (§ 243g odst. 1, věta druhá o. s. ř.).

Proti tomuto rozsudku není opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 25. ledna 2017

JUDr. Kateřina H o r n o c h o v á, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: Ingrid Rafajová, DiS.

V zastoupení: Monika Jeřábková